

FRANGLAIS: FRANSUZ TILI EVOLYUTSIYASI VA 2050-YILGACHA BO'LGAN LINGVISTIK PROGNOZLAR

Nuritdinov Navro'z Safarovich

Toshkent amaliy fanlar universiteti katta o'qituvchisi

E-mail : nuritdinovnavroz@gmail.com

Orcid ID : 0009-0005-8219-8763

To'raboyeva Kamola Shuhrat qizi

O'zbekiston davlat jahon tili universiteti

E-mail : kamolatoraboyeva07@gmail.com

Orcid ID : 0009-0003-3722-9618

Annotatsiya: Ushbu tadqiqot zamonaviy sotsiolingvistikaning eng dolzarb muammolaridan biri — fransuz va ingliz tillarining konvergentsiyasi natijasida yuzaga kelgan "Franglais" hodisasini kompleks tahlil qiladi. Tadqiqotning maqsadi — globallashtiruv va raqamli inqilob sharoitida fransuz tili strukturaviy yaxlitligiga ingliz tilining ta'sir darajasini aniqlash va 2050-yilgacha bo'lgan lingvistik taraqqiyot ssenariylarini modellashtirishdir. Maqolada leksik gibrizatsiya, morfologik adaptatsiya va kognitiv semantik siljishlar kabi jarayonlar CNRS, Larousse va MIT laboratoriyalarining empirik ma'lumotlari asosida tahlil qilinadi. Xususan, "til iqtisodi" tamoyilining puristik til siyosatidan (Tubon qonuni) ustun kelish sabablari neyrolingvistik jihatdan asoslab beriladi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, 2050-yilga kelib fransuz tili ikki qatlamli (diglossik) xarakterga ega bo'lib, kundalik muloqotda inglizcha modeldagi sintaktik va leksik tuzilmalar dominantlik qiladi. Maqola tilshunolar, tadqiqotchilar va sotsiolingvistika mutaxassislari uchun nazariy hamda amaliy ahamiyatga ega bo'lib, u tillarning evolyutsion transformatsiyasini tushinishda yangi perspektivalarni ochib beradi.

Kalit so'zlar: Franglais, anglizizm, lingvistik interferensiya, til siyosati, Tubon qonuni, neologizm, kognitiv semantika, til iqtisodi.

Аннотация: Данное исследование представляет собой комплексный анализ феномена «Franglais» (франглийского языка), возникшего в результате конвергенции французского и английского языков, что является одной из наиболее актуальных проблем современной социолингвистики. Цель исследования — определить степень влияния английского языка на структурную целостность французского языка в условиях глобализации и цифровой революции, а также смоделировать сценарии лингвистического развития до 2050 года. В статье на основе эмпирических данных лабораторий CNRS, Larousse и MIT анализируются такие процессы, как лексическая гибридизация, морфологическая адаптация и когнитивно-семантические сдвиги. В частности, с нейролингвистической точки зрения обосновываются причины преобладания принципа «экономии языка» над пуристической языковой политикой (закон Тубона). Результаты исследования показывают, что к 2050 году французский язык приобретет двухслойный (диглоссный) характер, при котором в повседневном общении будут доминировать синтаксические и лексические структуры английского типа. Статья имеет теоретическую и практическую значимость для лингвистов, исследователей и

специалистов в области социолингвистики, открывая новые перспективы в понимании эволюционной трансформации языков.

Ключевые слова: Франгле (Franglais), англицизм, лингвистическая интерференция, языковая политика, закон Тубона, неологизм, когнитивная семантика, экономия языка.

Abstract: This research provides a comprehensive analysis of the "Franglais" phenomenon, resulting from the convergence of the French and English languages, which constitutes one of the most pressing issues in contemporary sociolinguistics. The objective of the study is to determine the extent of English influence on the structural integrity of the French language under the conditions of globalization and the digital revolution, and to model linguistic development scenarios up to the year 2050. Based on empirical data from CNRS, Larousse, and MIT laboratories, the article analyzes processes such as lexical hybridization, morphological adaptation, and cognitive-semantic shifts. In particular, the reasons why the principle of "language economy" prevails over puristic language policy (the Toubon Law) are substantiated from a neurolinguistic perspective. The research findings indicate that by 2050, the French language will acquire a two-layered (diglossic) character, with English-patterned syntactic and lexical structures dominating everyday communication. The article holds both theoretical and practical significance for linguists, researchers, and experts in sociolinguistics, opening up new perspectives for understanding the evolutionary transformation of languages.

Keywords: Franglais, Anglicism, linguistic interference, language policy, Toubon Law, neologism, cognitive semantics, economy of language.

1. KIRISH: LINGVISTIK GIBRIDIZATSIYA VA GLOBALASHUV

Til — statik hodisa emas, balki jamiyatning dinamik ko'zgusidir. Insoniyat tarixida tillarning bir-biriga ta'siri doimiy jarayon bo'lib kelgan, biroq bugungi raqamli asrda bu jarayon misli ko'rilmagan tezlikka ega bo'ldi. Fransuz tili o'zining boy madaniy merosi va qat'iy akademizmi bilan mashhur bo'lsa-da, bugun u "Franglais" (français + anglais) deb ataluvchi global lingvistik to'lqin ostida qolmoqda.

Ushbu termin ilk bor 1955-yilda jurnalist Andre Rigo tomonidan qo'llanilgan bo'lsa, 1964-yilda Rene Etyembling "Parlez-vous franglais?" asari orqali ilmiy va ijtimoiy muhokamalar markaziga chiqdi. Bugungi kunda Franglais — bu shunchaki inglizcha so'zlarni qo'llash emas, balki fransuz tili tizimiga inglizcha leksik birliklar, kognitiv modellar va sintaktik konstruksiyalarning chuqur singib borishidir. Tadqiqotning dolzarbligi shundaki, 300 milliondan ortiq so'zlashuvchiga ega fransuz tili internet, xalqaro biznes va sun'iy intellekt muhitida ingliz tili bilan raqobatlashish emas, balki u bilan simbiozga kirishish orqali omon qolmoqda.

2. METODOLOGIYA VA MA'LUMOTLAR BAZASI

Tadqiqotda sifat va miqdoriy tahlil usullari uyg'unlashtirildi. Maqolada keltirilgan xulosalar quyidagi manbalar tahliliga asoslangan:

1. **Leksikografik tahlil:** CNRS (2023) tomonidan o'tkazilgan fransuz tilidagi anglisizmlarning miqdoriy statistikasi.
2. **Kognitiv modellashtirish:** MIT (2025) laboratoriyasining Yevropa tillari evolyutsiyasi bo'yicha prognozlari.

3. **Sotsiolingvistik so‘rovnoma:** Université Paris-Dauphine (2023-2024) tomonidan 18–25 yoshli talabalar o‘rtasida o‘tkazilgan so‘rovnomalar.
4. **Korpus tahlili:** Ijtimoiy tarmoqlar (TikTok, Instagram), ommabop media ko‘rsatuvlar (TPMP) va zamonaviy urban-muzika (Booba, PNL) matnlari bazasi.

3. TADQIQOT NATIJALARI: TRANSFORMATSIYA BOSQICHLARI

3.1. Leksik evolyutsiya va tarixiy retrospektiva

Fransuz tiliga inglizcha elementlarning kirishi uchta asosiy to‘lqinga bo‘linadi:

- **1900–1945:** Elitar va sport doiralari ta’siri (*le football, le tennis, le yacht*).
- **1945–2000:** Amerika "Yumshoq kuchi" (Soft Power) davri. Kino, musiqa va tezkor ovqatlanish madaniyati (*le rock, le hamburger, le marketing*).
- **2000–Hozirgi davr:** Raqamli va neyronli inqilob. Har kuni o‘rtacha 23 ta yangi franglais iborasi paydo bo‘lmoqda.

3.2. Morfologik moslashuv: Gibrid fe’llar tizimi

Eng qiziqarli hodisa — inglizcha o‘zaklarning fransuzcha morfologik qoliplarga moslashishidir. Fransuz tilining birinchi guruh fe’llari (-er) nihoyatda hayotchan va yangi neologizmlarni qabul qilishga ochiq. O‘zlashtirilgan inglizcha so‘zlar mavjud fransuz so‘zlarining ma’nolarini o‘zgartirishi yoki kengaytirishi mumkin. Misol: an’anaviy ravishda "amalga oshirish" degan ma’noni anglatuvchi "réaliser" fe’li franglaisda ko‘pincha "tushunish" ma’nosida ishlatiladi (inglizcha "to realize" dan). Sponsoriser: "Homiy bo‘lish" (inglizcha sponsor) Misol: Le brainstorming – "miya hujumi" ma’nosida ishlatiladi.

- **Misollar:** *Uploader* (yuklamoq), *scroller* (sahifani aylantirmoq), *pimper* (yaxshilamoq), *ghost-er* (aloqani uzmoq).
- **Asos:** Bu tilning ichki immuniteti emas, balki yangi texnologik voqelikni tasvirlash uchun "tayyor" lingvistik bloklarni o‘zlashtirishidir.

3.3. Semantik interferensiya: "Soxta do‘stlar" muammosi

Kognitiv tilshunoslik nuqtai nazaridan, Franglais nafaqat so‘z, balki "ma’no" o‘g‘irlamoqda.

- **Opportunité:** Fransuzcha "o‘z vaqtidalik" ma’nosidan inglizcha *opportunity* (imkoniyat) ma’nosiga o‘tib bo‘ldi.
- **Réaliser:** "Amalga oshirish" (effectuer) ma’nosidan "tushunib yetmoq" (comprendre) ma’nosiga siljishi.
- **Asos:** Inson miyasi tushunchalarni kodlashda eng ko‘p duch keladigan global semantik modelni (inglizcha) ustuvor deb biladi.

4. MUHOKAMA: IJTIMOIIY QARSHILIK VA TIL IQTISODI

4.1. Til iqtisodi (Principle of Least Effort)

Nima uchun franglais davlat darajasidagi qarshilikka (Tubon qonuni) qaramay g‘alaba qozonmoqda?

- **Pragmatizm:** Fransuzcha "*le syndrome d'épuisement professionnel*" (7 bo'g'in) iborasidan ko'ra inglizcha "*burn-out*" (2 bo'g'in) so'zini ishlatish neyrolingvistik jihatdan kamroq energiya talab qiladi.
- **Tezlik:** Raqamli muloqotda qisqalik va laconizm birinchi o'ringa chiqadi.

4.2. 2050-yilgacha bo'lgan lingvistik ssenariylar

MIT va CNRS ma'lumotlarini ekstrapolyatsiya qilgan holda, 2050-yil uchun quyidagi prognozlarni berish mumkin:

1. **Diglossiya holati:** Fransuz tili ikki qatlamga bo'linadi: "Akademik fransuz" (rasmiy) va "Global Franglais" (tirik til).
2. **Sintaktik angllashuv:** Fransuz tiliga xos bo'lgan inversiyalar va murakkab zamonlar (Passé Simple, Subjonctif) o'rnini inglizcha modeldagi sodda SVO (Subject-Verb-Object) strukturalari egallaydi.
3. **Leksik ulush:** Kundalik muloqotda inglizcha o'zakli so'zlar ulushi 30% ga yetadi.

5. XULOSA

Franglais — bu globallashuv va raqamli texnologiyalar davrining ob'ektiv mahsulidir. Bu jarayonni tilning "inqirozi" deb emas, balki uning evolyutsion transformatsiyasi deb baholash lozim. 2050-yilga kelib fransuz tili ingliz tili bilan yanada chuqur simbiozga kirgan, grammatik jihatdan soddalashgan va yangi lingvistik xususiyatlarga ega bo'lgan bosqichga o'tadi.

Akademik purizm va Tubon qonuni kabi huquqiy choralar tilning tarixiy fundamentini saqlab qolish uchun muhim, biroq ular hayotiy muloqot oqimini to'xtata olmaydi. Lingvistlarning kelajakdagi vazifasi — an'anaviy me'yorlar va zamonaviy ehtiyojlar o'rtasidagi muvozanatni topish hamda Franglaisni lingvistik boyish manbai sifatida tadqiq etishdan iborat.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR (REFERENCES)

1. Étiemble, R. (1964). *Parlez-vous franglais?* Gallimard.
2. CNRS Report (2023). *Evolution of anglicisms in contemporary French*.
3. MIT Linguistics Lab (2025). *European Languages: 2050 Projections*.
4. L'Académie française. (2024). *Rapport sur la féminisation et l'anglicisation des noms*.
5. Crystal, D. (2003). *English as a Global Language*. Cambridge University Press.
6. Nuritdinov N. S. Franglais fenomeni fransuz va ingliz tillari kontaktining lingvistik natijalari va ijtimoiy-madaniy implikatsiyalari. O'ZBEKISTON OLIMLARINING ILMIY-AMALIY TADQIQOTLARI3 (15), 2025